

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Фінансовий моніторинг

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Вибіркова

Семестр

7

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Мардус Наталія Юріївна

Nataliia.Mardus@khpі.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і фінансів НТУ "ХПІ"

Авторка та співавторка понад 170 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Вступ до спеціальності», «Фінансовий моніторинг»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з принципами організації фінансового моніторингу, різноманітних аспектів здійснення міжнародного співробітництва у цієї сфері, методів проведення ідентифікації клієнтів фінансових установ.

Мета та цілі дисципліни

Розширити та поглибити теоретичні та практичні знання студентів з питань моніторингу фінансових операцій, що здійснюються через фінансову систему України, запобігання втратам держави та суспільства від дій організованих груп і злочинних організацій, усунення будь-яких можливостей легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, що гальмують розвиток економіки, забезпечення економічної безпеки держави.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання у формі розрахункового завдання. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК 12. Здатність застосовувати теоретичні знання та практичні навички з проведення кредитно-розрахункових та валютних операцій на світовому ринку при здійсненні управління комерційними банками забезпечуючи їх фінансову безпеку на основі оцінки ризиків та проведення монітору діяльності при реалізації бізнес-проектів.

Результати навчання

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР 24. Володіти аналітичним апаратом з управління функціонуванням та розвитком комерційного банку при здійсненні кредитно-розрахункових та валютних операцій, забезпечуючи його фінансову безпеку на основі оцінки ризиків та постійного моніторингу та аналізу реалізації бізнес-проектів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 годин (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Фінансовий аналіз», «Фінансовий контролінг», «Інвестування», «Фінансове планування та бюджетування».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Історія формування фінансового моніторингу в Україні та зарубіжних країнах.

Тема 2. Участь України в діяльності міжнародних організацій.

Тема 3. Формування системи фінансового контролю в Україні в умовах переходу до ринкової економіки.

Тема 4. Опрацювання поняття "відмивання" коштів та легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Тема 5. Визначення необхідності міжнародної співпраці для боротьби з легалізацією доходів, здобутих у злочинний спосіб, фінансуванням тероризму, фінансуванням та розповсюдженням зброї масового знищення.

Тема 6. Поняття фінансового моніторингу, його види і значення.

Тема 7. Законодавство у сфері фінансового моніторингу. Джерела правового регулювання фінансового моніторингу.

Тема 8. Міжнародні акти як джерело правового регулювання в сфері фінансового моніторингу.

Тема 9. Поняття суб'єкта фінансового моніторингу.

Тема 10. Міжнародні організації у сфері фінансового моніторингу.

Тема 11. Державні органи у сфері фінансового моніторингу. Уповноважені організації у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Тема 12. Внутрішній фінансовий моніторинг.

Тема 13. Організація і методи внутрішнього фінансового моніторингу.

Тема 14. Контроль за збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей: цілі, завдання, правова база, методика проведення, типові помилки.

Теми практичних занять

Тема 1. Історія формування фінансового моніторингу в Україні та зарубіжних країнах.

Тема 2. Участь України в діяльності міжнародних організацій.

Тема 3. Формування системи фінансового контролю в Україні в умовах переходу до ринкової економіки.

Тема 4. Опрацювання поняття "відмивання" коштів та легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Тема 5. Визначення необхідності міжнародної співпраці для боротьби з легалізацією доходів, здобутих у злочинний спосіб, фінансуванням тероризму, фінансуванням та розповсюдження зброї масового знищення.

Тема 6. Поняття фінансового моніторингу, його види і значення.

Тема 7. Законодавство у сфері фінансового моніторингу. Джерела правового регулювання фінансового моніторингу.

Тема 8. Міжнародні акти як джерело правового регулювання в сфері фінансового моніторингу.

Тема 9. Поняття суб'єкта фінансового моніторингу.

Тема 10. Міжнародні організації у сфері фінансового моніторингу.

Тема 11. Державні органи у сфері фінансового моніторингу. Уповноважені організації у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Тема 12. Внутрішній фінансовий моніторинг.

Тема 13. Організація і методи внутрішнього фінансового моніторингу.

Тема 14. Контроль за збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей: цілі, завдання, правова база, методика проведення, типові помилки.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у формі розрахункового завдання. У ньому студент повинен показати знання, правильне розуміння та вміння працювати з інформаційними джерелами, самостійно викладати особисту точку зору, узагальнювати теоретичний та практичний матеріал, робити висновки та пропозиції.

Література та навчальні матеріали

основні:

1. Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України : Наказ Міністерстві юстиції України 14 вересня 2021 р. за N 1210/36832.
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE36832.html
2. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів. Режим доступу: <http://old.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/140217#:~:text=>
3. Наказ Міністерства юстиції України від 10.09.2021 № 3201/5 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України»
4. Наказ Міністерства юстиції України від 10.06.2021 № 2112/5 «Про деякі питання застосування заходів впливу Міністерством юстиції України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11.06.2021 за №№ 790/36412, 791/36413
5. Наказ Міністерства фінансів України від 29 січня 2016 року № 24 «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення»
6. Наказ Міністерства юстиції України від 09.12.2020 № 4248/5 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні

Додаткова література:

1. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Теоретико-методичні аспекти розвитку фінансово-економічних систем // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. / гол. ред. А. Кузнецова. – Харків : УБС, 2020. – Т. 3, № 34. – С. 303-311.
2. Методологія забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів за умов відкритості національної економіки : монографія. ДВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - Дніпро : Гельветика, 2018. - 375 с.
3. Мардус Н.Ю. Стратегічні напрями забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів // Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток: матеріали X Ювілейної Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 27-28 травня 2020). Харків: ХНУБА, 2020. С.409-411.
4. Мардус Н.Ю. Оцінка впливу економічного та політичного фактору на розвиток внутрішнього ринку товарів. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ». 2018. Вип. 5/2018. С.71-75.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді: модульної контрольної роботи № 1 (перевірка опанування студентами знань з тем 1-4) - 15 %, модульної контрольної роботи № 2 (перевірка опанування студентами знань з тем 5-8) - 15 %, підсумкової модульної роботи - 20 %, виконання розрахункового завдання - 30 %, виконання домашніх завдань за кожною з пройдених з дисципліни тем - 20 %.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО